

ת"פ 16941/03/14 - מדינת ישראל נגד יצחק בביוב

המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 16941-03-14 מדינת ישראל נ' בביוב

בפני	כב' השופט חאלד כבוב
בעניין:	מדינת ישראל
המאשימה	ע"י פרקליטות מחוז תל אביב (מיסוי וכלכלה)
	בית קרן, דרך מנחם בגין 154, תל אביב
	טל': 0733-736084; פקס: 03-5163093
	נגד
	יצחק בביוב
הנאשם	ע"י ב"כ עו"ד נתי שמחוני ואסף קליין
	הרצוג פוקס נאמן
	רח' ויצמן 4, תל אביב
	טל': 03-6922020; פקס: 03-6966464

גזר דין

פרטי האישום

1. הנאשם הורשע על סמך הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום המתוקן, עבירות של השפעה בדרכי תרמית על תנודות השער של ניירות ערך לפי סעיף 54(א)(2) לחוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968 (להלן: "**חוק ניירות ערך**") ביחד עם סעיף 29(ב) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**") ובעבירה של הנעה בתרמית לפי סעיף 54(א)(1) לחוק ניירות ערך.

בהתאם למפורט בכתב האישום המתוקן, הנאשם שימש כבעלים של חברת איציק בביוב בע"מ (להלן: "**חברת בביוב**") ונהג לסחור בניירות ערך באמצעות חשבון השייך לחברת בביוב ובאמצעות חשבונות נוספים שבבעלותו או בבעלות בני משפחתו. נוכח פעילותו והניסיון שצבר, הנאשם מכיר את עקרונות המסחר בשוק ההון ומאפייניו.

2. במועדים הרלוונטיים עסק ולדימיר יבסטפייב (להלן: **יבסטפייב**) בניהול השקעות בשוק ההון ושימש כמנהל השקעות בחברת איפקס ניהול קופות גמל בע"מ וניהל באמצעות חשבון החברה את כספי העמיתים באופן ישיר או באמצעות מתן הוראות לעובדי החברה (להלן: "**חשבון הלקוחות**").

בין יבסטפייב לבין הנאשם נרקמו קשרים חברתיים ועסקיים על רקע פגישותיהם בכנסים מקצועיים שעסקו בשוק ההון.

3. במועד כלשהו עובר לחודש פברואר 2011, סיכמו הנאשם ויבסטפייב להשפיע בדרכי תרמית על תנודות עמוד 1

השער של נייר הערך של חברת IES החזקות בע"מ באמצעות הזרמה של הוראות קנייה בשער גבוה משער העסקה האחרונה לאורך תקופה. בהתאם לסיכום בין השניים, בתום מלאכת העלאת השערים, יימכרו ניירות הערך לצד ג' במחיר שייגזר ממחיר השוק העדכני באותה עת בדרך שתאפשר לשניים להפיק רווח ניכר. על סמך הסיכום ביניהם הזרים הנאשם מחשבוניתו בתקופה שבין ה 3.2.2011 ועד ה 20.2.2011 עשרות הוראות קנייה של נייר הערך בכמויות אשר נעו ברובן בין עשרות למאות ערך נקוב בלבד. הנאשם הזרים הוראות אלה במטרה להביא להעלאת שער הנייר ובסופו של דבר להניע צד ג' לרכוש אותו ממנו בשער גבוה. כמעט כל הוראת קנייה שהזרים הנאשם הייתה בשער גבוה מקודמתה וגבוה משער העסקה האחרונה, הוראות אלה נקשרו בעסקאות עם השוק והביאו להעלאת הדרגתית בשער נייר הערך.

ההוראות מחשבוניות הנאשם הוזרמו מחמישה חשבונות בנק הרשומים על שמו או על שם בני משפחתו.

ביום 21.2.2011 הזרים יבסטייב מאחד מחשבון הלקוחות מספר הוראות קנייה בשער גבוה משערן של שלוש הוראות המכירה הטובות ביותר ובכמות מצטברת גדולה מסך הכמויות של אותן הוראות. הוראות אלה נועדו להשלים את מלאכת העלאת השערים שבו החל בצוואת עם הנאשם. למחרת ביום 22.2.2011, הזרים הנאשם הוראות מכירה של נייר הערך שנרכש החל מיום 3.2.2011 ושל כמות נוספת שהיתה ברשותו בשער גבוה משער העסקה האחרונה ואלה לא נכנסו לאחת משלוש שכבות המכירה הטובות ביותר. בהמשך הזרים יבסטייב מחשבון לקוחות אחר הוראות קנייה בשער גבוה משער שוק ואלה נועדו להיקשר בעסקאות עם הוראות המכירה שקדמו להוראות מחשבון הנאשם, להביא לעליה בשער נייר הערך ובהמשך להיקשר עם כל הכמות שהוזרמה בהוראות המכירה של הנאשם. העסקה שנקשרה בין חשבון הלקוחות לחשבון הנאשם סומנה בהנחיית יבסטייב כעסקה מתואמת (עסקת ג'מבו).

4. כתוצאה מעסקת IES הצטברו בחשבון הנאשם רווחים בסכום של 413,108 ש"ח ואלה נחלקו בין הנאשם לבין יבסטייב בהתאם לנוסחה עליה הסכימו השניים מראש, והנאשם העביר ליבסטייב סכום של קצת פחות מ-30,000 דולר ביום 1.3.2011 וזאת באמצעות שני חשבונות בנקים בחו"ל.

הסדר הטיעון

5. נוכח כפירת הנאשם בשלב ראשון, קבעתי את התיק לשמיעת ראיות אך עוד בטרם תחילת שמיעת הראיות הודיעו הצדדים לבית המשפט כי הם הגיעו למתווה מוסכם של הסדר טיעון ביניהם (סומן על ידי במ/1) אותו הגישו לבית המשפט. במסגרת הסדר הטיעון הוסכם כי הנאשם יודה בעובדות המפורטות בכתב האישום המתוקן ובעבירות המיוחסות לו שם, והצדדים עתרו במשותף להטיל על הנאשם עונש מאסר בפועל בן 5 חודשים שירוצה בעבודות שירות בכפוף לאישור הממונה בדבר התאמת הנאשם, מאסר על תנאי לפי שיקול דעת בית המשפט, וקנס כספי בסך של 250,000 ש"ח.

במסגרת הסדר הטיעון התחייב הנאשם כי ככל שהדבר יידרש, הוא יעיד עדות אמת במשפט שמתנהל כנגד שותפו לעבירות, יבסטייב.

טיעונים לעונש

6. במסגרת הדיון שהתקיים בפניי ביום 29.12.2014 הציגו הצדדים את טיעוניהם לעונש. ב"כ המאשימה, עו"ד

לבני, פירט בטיעונו את השיקולים לחומרה שקיימים במקרה זה החל ממידת ההשפעה על השער בעקבות הפעילות, משך הזמן שפעל הנאשם יחד עם שותפו להשגת היעד של השפעה על שער הנייר, כאשר הפעילות בוצעה כמעט מדי יום ביומו משך שלושה שבועות, הצביעה על התחכום בדרך פעילות הנאשם והאחר, על התכנון שקדם לביצוע העבירה, על השפעה על שער הנעילה, על התכלית שבעטיה בוצעה העבירה תכלית של בצע כסף, כמו גם על סכום שהופק ממנה כרווח כ 400,000 ש"ח.

מאידך, הצביע התובע על הנסיבות החריגות של מקרה זה שמבחינת התביעה מצדיקות את ההסדר הייחודי שהינו חריג להסדרים אחרים מבחינת העונש שהתביעה עתרה להטיל על הנאשם, ובין היתר הצביע על העובדה שהנאשם האחר, יבספייב, לא נמצא בארץ, חלקו של הנאשם האחר גדול ומשמעותי בהרבה מחלקו של הנאשם, כך גם לגבי מומחיותו, הבנתו של האחר.

כן הצביע עו"ד לבני על העובדה שכנגד יבספייב הוגש כתב אישום המייחס לו חמישה אישומים בסך הכל בעוד שלנאשם שבפניי מיוחס אישום אחד בלבד.

לבסוף, ביקש התובע, בהסכמת הנאשם ובא כוחו, שלא לפרט נסיבות נוספות שמצדיקות הקלה עם הנאשם, ובכללן נסיבות שמצויות בתחום צנעת הפרט שהצדדים לא חשפו בפני בית המשפט במלואן אך ביקשו להדגיש שאלה היו חלק מהטעמים להסדר המקל.

ב"כ הנאשם, עו"ד קליין, הפנה לתיקון המשמעותי בכתב האישום המתוקן ביחס לכתב האישום המקורי, השמטת עבירות הלבנת הון וקשירת קשר לפשע, לתקופה הקצרה שבה בוצעו עבירות (פחות משלושה שבועות), הצביע על קיומה של דמות נוספת דומיננטית בהרבה, בקיאה מהנאשם, כאשר חלקו של הנאשם ברווחים הסתכם בסכום של 150,000 ש"ח כאשר הנאשם ממשיך להחזיק בנייר הערך גם נכון להיום.

הסנגור הצביע כמובן על נסיבות מקלות נוספות לרבות חסכון בזמן שיפוטי, חלוף הזמן מאז ביצוע העבירות ועד היום, לקיחת האחריות על ידי הנאשם, התובנה של הנאשם, הבנתו את הפסול שבהתנהגותו.

באשר לנסיבותיו האישיות המקלות של הנאשם, הצביע הסנגור על העובדה שמדובר בליד שנת 1961, גרוש ואב לשניים שהצטיין בשירותו הצבאי, נפצע קשה בקרב.

שיקולים לכיבוד הסדר הטיעון

7. על כיבוד הסדר הטיעון עמד בית המשפט העליון בשורה ארוכה של פסקי דין ובהרחבה מיוחדת בע"פ 1958/98 פלוני נ' מדינת ישראל פד נ(1) 577 (2002) (להלן: "פרשת פלוני") מפי כב' השופט ד' ביניש (כתוארה אז), שם הכיר בית המשפט בתרומתם וערכם של הסדרי הטיעון לטובת ההליך המשפטי, הדגיש את האינטרס הציבורי בקיומו של מוסד זה, ההצדקה הרעיונית ביתרונות ההסדר שעולים לעין שיעור על חסרונותיו ומכאן הצורך לכבד הסדרי טיעון.

"ככלל, בית המשפט יראה לקיים את הסדר הטיעון בשל הטעמים הקשורים בחשיבותם ובמעמדם של הסדרי הטיעון. עם זאת תמיד חייב בית המשפט עצמו לשקול את השיקולים הראויים לעונש... במסגרת בחינתו של העונש המוצע ייתן בית המשפט דעתו על כל שיקולי הענישה הרלוונטיים ויבחן אם העונש המוצע מקיים את

האיזון הדרוש ביניהם..."

בע"פ 3068/10 פלונית נ' מדינת ישראל (1.11.2010) צ"ן כב' השופט י' דנציגר:

"...האינטרס הציבורי מחייב כיבוד הסדרי הטיעון שאם לא כן עלול לחול כרסום במעמדו של מוסד הסדרי הטיעון כמכשיר המגביר את היקף האכיפה, וכתוצאה מכך תיפגע גם יכולת ההרתעה".

בהמשך פסק הדין בפרשת פלוני ניתח בית המשפט העליון את השיקולים שעל בית המשפט לשקול בבואו לבחון הסדר טיעון שמוצג לפניו. מחד, אינטרס הציפיה שמפתח הנאשם שבית המשפט יכבד הסדר טיעון שטומן בחובו ויתור הנאשם על ניהול הליך משפטי ראוי, תוך הסכמה להודות בעבירות ובעובדות שלא הוכחו מעבר לכל ספק סביר; אמונת הנאשם שבית המשפט יכבד הסדר טיעון שהושג בינו לבין התביעה האמונה על שמירת האינטרס הציבורי. כל זאת, מעבר לשיקולי היעילות הגברת האכיפה וההרתעה. כמו כן בית המשפט בוחן את הקשיים שעומדים בפני התביעה במישור הראייתי, בוחן ושוקל את החיסכון בזמן שיפוטי ובמשאבי התביעה והמדינה, כמו גם בזמנם של העדים ושיקולים נוספים - הנטייה היא לכבד את הסדרי הטיעון. זאת למעט מקרים חריגים ויוצאי דופן בהם מוצא בית המשפט לקבוע שהעונש שהומלץ על ידי הצדדים חורג במידה בלתי סבירה מהאינטרס הציבורי המוגן ואינו מאזן כראוי בין שיקולי הענישה הרלוונטיים.

על ענישה בעבירות כלכליות

8. חוק ניירות ערך בא להבטיח שוק של ניירות ערך משוכלל. פעילות מסחרית תקינה והגונה בשוק זה מבוססת על גילוי נאות ומידע אמין, וכמובן על טוהר מידותיו של אלו שבידם הידע, המיומנות, והמקצועיות וכן של כל גורם נוסף המשפיע על שוק זה.

השפעה בדרכי תרמית על המסחר בבורסה מהווה פגיעה בשוק ניירות הערך, כך נקבע בשורה ארוכה של פסקי דין. כך גם קבעתי בת"פ (מחוזי ת"א) 51462-12-10 מדינת ישראל נ' קאופמן (24.10.2011), וכך גם קבעתי בת"פ (מחוזי ת"א) 29726-12-10 מדינת ישראל נ' גורבץ (29.4.2012) (להלן: "עניין גורבץ"), תוך שהדגשתי שעבירות תרמית שנועדו להשפיע על שער נייר הערך מתוך ענין אישי של הנאשם, כדי להפיק רווח אישי על חשבון לקוחות או על חשבון הציבור, או תוך פגיעה באמון שניתן לנאשם על ידי מעבידו ותוך פגיעה באמון ציבור המשקיעים ובשקיפות הפעילים המקצועיים בשוק זה - כל אלה הינם בגדר תופעה חמורה שפגיעתה עלולה להיות בנכונות הציבור להמשיך ולהשקיע בשוק ההון, וחובת בית המשפט להכביד ידו על מבצעי העבירות שפוגעים בערכים אלה.

מקל וחומר, כאשר העבירות מבוצעות על ידי מי שהינו בעל ידע ומיומנות במסחר בשוק ניירות הערך נוכח הקושי הלא מבוסס, במקרים רבים, לחשוף פעילות בלתי-חוקית שכזו מחד, ונוכח הרווח הכספי הגבוה הצפוי לאותם נאשמים מאידך, ומכאן הצורך להילחם בתופעה זו כדי לגרוע מהפיתוי להשפיע בדרכי מרמה על המסחר ומתוך כוונה להרתיע אחרים מללכת בדרך נלוזה זו.

9. בית המשפט העליון קבע כבר לא אחת שבעבירות כלכליות בכלל, ובעבירות על חוק ניירות ערך בפרט, אף שמדובר לרוב בנאשמים נורמטיביים שתפקידו באורח תקין במשך שנים רבות, לרוב בעלי משפחות, אבות לילדים, שתרמו לא מעט גם לחברה ולסביבה, הרי בבוא בית המשפט לשקול את העונש הראוי להטילו עליהם

עליו לתת דעתו לכך שמדובר במניע כלכלי כספי שהדריך נאשמים אלה, ושיש צורך להרתיע אחרים מביצוע מעשים דומים. מכאן שרף הענישה בגין עבירות אלה יהיה עונש של מאסר בפועל לריצוי מאחורי סורג וברית, וזאת לצד קנס כספי משמעותי (ראה לצורך זה ע"פ 7068/06 **מדינת ישראל נ' אריאל הנדסת חשמל רמזורים ובקשה בע"מ** (31.5.2007); ע"פ (ת"א) 71849/03 **מדינת ישראל נ' בן-טובים** (5.1.2005) ופסקי דין רבים אחרים שחזרו על אותו עקרון).

הבעתי כבר דעתי במספר פסקי דין, שחלקם ציינתי לעיל, שהמחוקק בתקנו את תיקון 113 לחוק העונשין, הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה, התווה את הדרך שעל בית המשפט לפסוע בבואו לגזור דינו של נאשם (ראו **עניין גורבץ**, החל מעמוד 11). אמנם קיים ספק באשר לרלוונטיות של התווית שיקולי ענישה במקרה של הסדר טיעון (ראו למשל ע"פ 5310/12 **פלוני נ' מדינת ישראל** (9.9.2012), בו אישר בית המשפט העליון התערבות נדירה בהסדר טיעון "סגור", בין היתר, לאחר בחינת העניין דרך הפריזמה של תיקון 113), אולם נדמה לי כי לא יהיה נכון לגזור את דינו של הנאשם בלי להתייחס בקצרה למתווה הענישה שהתווסף לחוק העונשין.

10. כזכור, התיקון לחוק מגדיר מספר שלבים בהבניית גזר הדין: קביעת מתחם ענישה ההולם את מעשה העבירה שביצע הנאשם. **בקביעת מתחם זה תינתן הבכורה לשיקולי גמול, מבין שיקולי הענישה הרלוונטיים;** לאחר מכן, יקבע בית המשפט אם יש מקום לחרוג ממתחם הענישה בהתחשב בנסיבות הנאשם, ביניהן שיקולי שיקום או שיקולי הגנה על הציבור; לבסוף, ככל שלא מוצא בית המשפט לנכון לחרוג ממתחם הענישה, ימקם את העונש הראוי בתוך המתחם בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות ישירות לביצוע העבירה, וכן בשיקולי הרתעה.

לולא היה מדובר בעסקת טיעון הייתי קובע את מתחם הענישה הראוי בין שנתיים לארבע שנות מאסר בפועל ולא חורג ממנו. זאת, נוכח ההשלכה הרוחבית הדרמטית שיש לעבירות מהסוג שביצע הנאשם על האמינות שמייחס הציבור לשוק ההון ולבעלי המקצוע הפועלים בו. וכפי שכבר נכתב בפסיקה ובספרות פעמים רבות - ללא אמון הציבור, לא יכול להתקיים שוק הון יעיל ומשוכלל המקדם את המשק.

במקרה זה, ולאור השיקולים כבדי המשקל שתומכים באישור הסדר הטיעון; לאור העובדה שהנאשם הודה ונטל אחריות על מעשיו; לאור העובדה שמדובר בפרשה שבה מעורב נאשם נוסף שכנגדו הוגש כתב אישום הכולל חמישה אישומים, וברי לכל שחלקו של האחר על פניו הוא דומיננטי ומוביל ביחס לחלקו של הנאשם; ובנותני את הדעת לשיקולים שעמדו בפני באי כח הצדדים שעה שהגיעו להסדר הטיעון, שיקולים שלא נחשפו במלואם בפני בית המשפט אך מוכן אני לקבל את עמדת המאשימה לפיה מדובר בשיקולים כבדי משקל שנבחנו היטב על ידי המאשימה ונמצאו על ידה ככאלה המצדיקים סטייה מרמת הענישה הראויה והמקובלת בעבירות דומות, מצאתי בסופו של דבר כאמור לכבד את הסדר הטיעון שאמנם הוא מקל עם הנאשם אך לא במידה המצדיקה התערבות של בית המשפט בהסדר זה.

סוף דבר

11. אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. **5 חודשי מאסר בפועל שירוצו בעבודות שירות בהתאם לחוות דעתו של הממונה על עבודות השירות. הנאשם ירצה את עונש המאסר במרכז למורשת המודיעין בשדרות יריב אהרון ברמת השרון ויועסק חמישה ימים בשבוע 8.5 שעות מדי יום ויחל בריצוי עבודות השירות ביום 14.4.2015.**

עמוד 5

ב. 12 חודשי מאסר, אך הנאשם לא יישא בעונש זה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים על עבירה בה הורשע או על כל עבירה אחרת על חוק ניירות ערך.

ג. קנס כספי בסך של 250,000 ש"ח או שנת מאסר תחתיו.

זכות ערעור בתוך 45 ימים.

ניתן היום, כ"ח שבט תשע"ה, 17 פברואר 2015, במעמד הצדדים.

חאלד כבוב, שופט